

Wat leren we onze kinderen?

Rapport
educatief videomateriaal
Israëlish-Palestijns
conflict

Gaza

Westelijke
Jordaanoever

Israël



NOS
op 3

NOS
stories

NOS
jeugdjournaal

schooltv

NPO
Kennis

Addendum

**Analyse NOS op 3-video
Groot-Israël**

NOS op 3: het lijnenspel van Israël (2026-09-19)

Analyse NOS op 3-video Groot-Israël

Vorig jaar hebben we tientallen video's geanalyseerd om vast te kunnen stellen hoe de NPO de Nederlandse jeugd informeert over het Israëlisch-Palestijnse conflict. Nu hebben we zo'n analyse gemaakt van een [video](#) van NOS op 3. We hebben dit gedaan omdat NOS op 3 hierin een nieuwe grens overgaat.

De NOS schendt met deze video de eigen journalistieke normen, en is overduidelijk niet neutraal, wat ook blijkt uit het onweersproken tonen van een Rode Lijn-demonstratie met discutabele leuzen over genocide. De Mediawet stelt eisen aan het aanbod van de NOS. Met deze video houdt NOS op 3 zich niet aan de wettelijke eis voor een evenwichtig, pluriform en journalistiek hoogstaand aanbod en voldoet daarmee niet aan de opdracht van [art. 2.1 lid 2](#) van de Mediawet. Bovendien beantwoordt deze video niet aan de objectiviteit, pluriformiteit en zorgvuldigheid die de [NOS zelf](#) zegt na te streven.

Maar erger is dat NOS op 3 met deze video een antisemitische complottheorie verspreidt. Het eerste kwartier van de video is een lange politiek gekleurde aanloop waarin al veel journalistieke normen worden geschonden. Maar vanaf 17:47 presenteert NOS op 3 de grondlegger van het zionisme – Theodor Herzl – als iemand die streefde naar een Groot-Israël dat het halve Midden-Oosten beslaat, van de Nijl tot de Eufraat. Bovendien impliceert NOS op 3 dat hardliners in het Israëlische kabinet dit ideaal nu najagen. De op 18:05 getoonde kaart is geen Israëlisch beleidsdocument maar een complotkaart met een antisemitische voorgeschiedenis. Deze ongefundeerde beschuldiging van geheime Joodse landhonger sluit naadloos aan bij [oude verhalen](#) over [kwaadaardige Joodse samenzweringen](#) om macht te verwerven.

Dat deze video bestemd is voor tieners en jongeren maakt dit nog kwalijker. Juist op deze leeftijd zijn jongeren kwetsbaar voor beïnvloeding, zoals wij vorig jaar al hebben toegelicht in ons [rapport](#) over de video's van NOS en NTR. Vrijwel alle scholen in Nederland maken gebruik van dit videomateriaal en mediawijscampagnes bevelen het aan. Als jongeren zelfs niet meer op deze informatie kunnen vertrouwen, waar moeten ze dan nog betrouwbare informatie vandaan halen?

We hopen dat de NPO alsnog onze aanbevelingen van vorig jaar overneemt, dat zou misstappen zoals deze video voorkomen.

Hieronder vindt u de analyse van de video met dezelfde structuur als de analyses in het rapport. Eerst de technische gegevens van de video, dan een korte samenvatting. Daarna volgen algemene opmerkingen over de inhoud, en vervolgens een gedetailleerde analyse waarin de hele video van minuut tot minuut besproken wordt. Helemaal aan het eind vindt u verdere uitleg over de methode die we gebruiken om video's te beoordelen.

In onderstaande analyse is de tekst uit de video *cursief* gedrukt. De meeste tekst wordt uitgesproken door presentator Emil van Oers; soms is dit voor de duidelijkheid vermeld. Als het in videofragmenten om citaten gaat, gebruiken we dubbele aanhalingstekens. De meest

voorkomende gebreken zijn in de tekst **vet** gedrukt. Op één plaats (19:43) is **vet** gebruikt om aan te geven welke woorden NOS op 3 uit een citaat heeft geknipt; dat staat daar ook vermeld.

José Hak en Maaike van Charante - 26 september 2026

2026-09-19 NOS op 3: het lijnenspel van Israël



<https://www.youtube.com/watch?v=OjEvC9LRELE>

duur van het filmpje 20:20 minuten

468K weergaven (site geraadpleegd 25 september 2026)

KORT:

Deze hele video werkt toe naar het geloofwaardig maken van de complottheorie aan het einde: Israël is een agressief land dat het halve Midden-Oosten wil veroveren. Voor deze complottheorie – Groot-Israël – is geen enkel bewijs, dus NOS op 3 kan dit alleen aannemelijk maken door:

- het weglaten van relevante informatie
- suggestief taalgebruik
- onjuiste informatie
- geen verschillende visies tonen
- en veel knip- en plakwerk in interviews

In onderstaande lange analyse – de video duurt 20:20 minuten – laten we punt voor punt zien waar het mis gaat en geven we de bronnen erbij voor het geval lezers de benodigde kennis niet hebben. Mensen kunnen verschillende visies hebben op dit conflict, maar een gesprek over dit onderwerp is alleen mogelijk als alle betrokkenen zich baseren op de feiten, en niet op halve waarheden of zelfs onwaarheden.

Algemene opmerkingen:

- In het hele verhaal negeert NOS op 3 het terrorisme waar Israël al decennia mee te maken heeft. De talloze [aanslagen door de PLO](#), de bloedige [intifada's](#), de raketten van Hezbollah en Hamas, de zelfmoordaanslagen, het lijkt allemaal niet te bestaan.

Maar door dit weg te laten, lijken de reacties van Israël geen aanleiding te hebben: Israël wordt de agressor.

- Ook negeert NOS op 3 de motieven van Israël: de gijzelaars terughalen, zorgen dat Hamas nooit meer een [7 oktoberaanval](#) kan plegen, en de raketten van Hezbollah laten stoppen. Dat zijn niet zomaar beweringen, dat zijn [officiële oorlogsdoelen](#).
- Nergens vertelt NOS op 3 dat Libanon schoon genoeg heeft van Hezbollah en [toenadering](#) zoekt tot Israël. De [meerderheid](#) van de Libanezen wil dat Hezbollah ontwapent.
- In de interviews is veel geknipt en geplakt, waardoor uitspraken extremer of verdachter klinken dan ze zijn. Verder brengt de video de belangrijkste extremisten van Israël uitgebreid in beeld alsof zij representatief zouden zijn voor heel Israël.
- De geschiedenis van vredesonderhandelingen, waarin Israël steeds bereid was om land voor vrede te ruilen, komt in deze video alleen aan de orde als onderhandelingen succesvol waren. Alle gevallen waarin de Israëlische bereidheid tot concessies stuitte op Arabische en Palestijnse onwil, hebben de video niet gehaald. Terwijl juist deze bereidheid van Israël bewijst dat Israëli's niet streven naar een Groot-Israël.
- Tot slot: laten we ook eens kijken naar het lijnenspel van de Palestijnen. Er is onder de Palestijnen slechts één kaart van een eventueel toekomstig Palestina. Die kaart hangt overal waar Palestijnen zelfbestuur hebben: in overheidsgebouwen, op scholen, in restaurants en bij de mensen thuis. Dat is de kaart 'From the River to the Sea'. Fatah, Hamas, Hezbollah en Iran promoten deze kaart waarop Israël niet bestaat. In Palestijnse/UNRWA [schoolboeken](#) staat deze kaart ook, zodat Palestijnse kinderen leren dat Israël niet hoort te bestaan. Wie zich druk maakt over het 'lijnenspel' van Israël mag hier ook eens over nadenken.

ANALYSE:

Allereerst: de titel. 'Het lijnenspel van Israël' suggereert dat Israël de enige is die bepaalt waar de grenzen liggen, alsof andere partijen geen rol hebben in deze conflicten. Dit is **suggestief taalgebruik**.

(00:26) Presentator Emil van Oers: *Zo is er de Paarse Lijn met Syrië en de Blauwe Lijn met Libanon. Allebei recent door Israël overgestoken.* **Suggestief taalgebruik en weglating relevante informatie.** Hierdoor wordt Israël meteen als de agressor geframed, terwijl Israël de grens overstak als reactie op agressie van anderen. Hezbollah viel vanuit Libanon Israël aan (zie ook later in deze analyse). Toen in Syrië het regime van Assad viel, zorgde Israël dat [gevaarlijke wapens](#) niet in handen van extremisten konden vallen. Ook riepen [Syrische Druzen](#) Israël te hulp. Israël gaf de Druzen [wapens](#), wat later ook [hard nodig](#) bleek.

(00:32) Engelstalig fragment met ondertiteling: *Israëlische troepen zijn een bufferzone van de VN binnengegaan.* **Suggestief taalgebruik en weglating relevante informatie.** De suggestie is

dat Israël het internationale recht schond door een VN zone in te gaan. Weggelaten informatie: in 2006 viel Hezbollah Israël aan en na een maand oorlog volgde een wapenstilstand, met als belangrijkste voorwaarden dat Israël zich terug zou trekken en dat Hezbollah geen militaire aanwezigheid meer zou hebben in het zuiden van Libanon ([VN-resolutie 1701](#)). De VN zou dit waarborgen, en Israël trok zich terug. Onder [toezien oog van de VN](#) bouwde Hezbollah daar toch een sterke legermacht op.

(00:37) Engelstalig fragment met ondertiteling: *Het Israëlische leger is begonnen aan zijn invasie van Zuid-Libanon.* **Weglaten relevante informatie.** Hezbollah begon direct na 7 oktober een oorlog met Israël (vertelt NOS op 3 zelf op 08:39) en pas [na elf maanden](#) (na veel [burgerdoden](#)) sloeg Israël [terug](#). Sindsdien is het oorlog. Het is dus niet zo dat Israël in maart 2026 zomaar Libanon binnentrok.

In deze eerste fragmenten is het beeld neergezet van Israël als agressor. Dit is nu de bril waardoor tieners en jongeren – het publiek van NOS op 3 – de rest van deze video zullen bekijken.

(00:41) *En tussen Israël en de Palestijnse gebieden loopt de zogeheten Groene Lijn, of... ..liep.* **Suggestieve beelden.** Zowel voor dit gedeelte als voor de twee Engelstalige fragmenten geldt dat voortdurend tanks, puinhopen, ontploffingen, prikkeldraad en – in het laatste geval – bulldozers te zien zijn. Vernietigende machines, en de enige mensen die in beeld komen zijn bange slachtoffers van dit geweld. In deze beelden is Israël geen land of volk; het is een oorlogsmachine.

(00:50) Engelstalig fragment met ondertiteling: *“We zijn op zoek naar de Groene Lijn. Weet u waar de Groene Lijn is?” “Die bestaat niet.” “Die bestaat niet?”* **Geen verschillende visies.** Dit is een interview met een Israëlische extremist. Gematigde Israëli's komen niet in beeld, terwijl de extremisten een minderheid vormen. Overigens is de nadruk op de Groene Lijn in deze video misplaatst. De Groene Lijn is nooit een definitieve grens geweest, het was een bestandslijn uit 1949.

(00:55) *Want zowel op de Westelijke Jordaanoever... Engelstalig fragment met ondertiteling: Israëlische kolonisten vallen het dorp binnen (beelden rennende mannen door een veld). ... als in Gaza... (beelden militair materieel bij grensovergang) ... verdwijnt het groen.* **Suggestieve beelden en weglating relevante informatie.** Nogmaals inprenting dat Israël de agressor is, zonder ook maar iets van de agressie tegen Israël te laten zien.

(01:03) *Met in Gaza nu een Gele Lijn.* Engelstalig fragment met ondertiteling: *Die de rand markeren van Israëls uitbreidende militaire zone (beelden geel geverfde betonblokken die de Gele Lijn markeren) Wie het waagt daar voorbij te gaan, kan worden neergeschoten.* Emil van Oers: *Tot inmiddels zelfs oranje.* Engelstalig fragment met ondertiteling (beelden van Palestijnse jongetjes in een half verwoest huis): *Een zelfs nog kleiner stukje land.* **Suggestief taalgebruik en weglating relevante informatie.** Voortdurend Israël afschilderen als dreigende agressor, en geen enkele informatie geven over de agressie van Hamas dat nog steeds weigert te ontwapenen, ondanks de [afspraken](#) die in 2025 gemaakt zijn.

(01:18) *En er is een Rode Lijn. Symbolisch dan.* (beelden Rode Lijn-demonstratie).

Suggestieve beelden en ja, onverbloemd activisme. Een van de spandoeken in beeld draagt het opschrift: *Genocide Holocaust in Gaza*. Op een andere staat: *Stop genocide*. Ter info: er is geen genocide in Gaza vastgesteld. Alleen ideologisch gedreven organisaties en activisten beweren dat, en daarvoor moeten zij de feiten geweld aandoen. [Colombia](#) heeft zich onlangs teruggetrokken uit de genocidezaak tegen Israël, [Zuid-Afrika](#) heeft om uitstel gevraagd, en talloze [experts](#) hebben goed onderbouwd [weerlegd](#) dat er sprake zou zijn van een genocide. Door deze demonstratie te tonen en er geen kritische kanttekeningen bij te zetten, kiest NOS op 3 voor activisme.

(01:24) *Israël zegt zijn eigen veiligheid te waarborgen.* Engelstalig fragment met ondertiteling (Netanyahu met twee journalisten): *“Israël verdedigt zichzelf.”* (beelden raketten uit Gaza) Emil van Oers: *Raketten worden afgevuurd op Israël.* (Israëliëse vrouw) *“Ze willen alleen maar Israëliërs en Joden doden.”* (Netanyahu) *“Wat zouden jullie doen?”* Presentator Emil van Oers veelbetekenend: *Of speelt er meer?* Dit fragmentje van tien seconden geeft dan blijkbaar het Israëliëse perspectief weer, direct gevolgd door **suggestief taalgebruik** van de presentator. Zodra er even iets te horen is waardoor kijkers begrip voor Israël zouden kunnen krijgen, volgt een verdachtmaking en schakelt NOS op 3 meteen door naar extremisten die streven naar Groot-Israël.

(01:35) Engelstalig fragment met ondertiteling (dezelfde Israëliëse extremist als eerder): *“God heeft ons Israël gegeven. Het hele gebied.”* (extremist Daniella Weiss in beeld met kaart waarop Israël grote delen van het Midden-Oosten beslaat) *“Ik heb altijd deze kaarten bij me. Dit is Gods belofte aan de aartsvaders van de Joodse natie.”* **Suggestieve beelden** en **weglaten relevante informatie**. Deze beelden suggereren dat dit gedachtengoed breed zou leven in Israël. NOS op 3 laat weg dat dit zo’n extreme visie is, dat niet één partij in de Knesset dit in zijn programma heeft staan. Zelfs de extremisten van [Smotrich](#) en [Ben Gvir](#) niet: zij willen hooguit Gaza en de Westbank annexeren. Dat neemt niet weg dat zij graag provoceren. Zo heeft [Smotrich](#) eens een toespraak op een herdenking gehouden terwijl een vlag over zijn lessenaar hing waarop een versie van Groot-Israël was afgebeeld.

Dit was de inleiding van de NOS op 3-video, nu volgt het grote verhaal.

(02:10) *In dat jaar beloven zij het Joodse volk een nationaal thuis. Binnen deze lijnen. Van het Brits mandaatgebied Palestina.* **Onjuiste informatie** en **weglaten relevante informatie**. De kaart van het Brits mandaatgebied [klopt niet](#). Hier hoorde heel Jordanië nog bij: dat is pas [in 1921/1922 afgesplitst](#) en heette toen Trans-Jordanië. Verder laat de video weg dat er altijd Joden in het land [gewoond](#) hebben.

(02:19) *Een beweging die vooral na de genocide op Joden in Europa in de Tweede Wereldoorlog op gang komt* (beelden Holocaust). **Onjuiste informatie** en **weglaten relevante informatie**. Wat is de beweging waar NOS op 3 het over heeft? Dat lijkt het zionisme te zijn, dat al eind negentiende eeuw op gang kwam na de massamoorden (pogroms) op Oost-Europese en Russische Joden.

(02:50) *Arabische landen verwerpen het plan, want de twee keer zoveel Arabieren als Joden binnen die lijnen krijgen minder dan de helft van het grondgebied.* **Onjuiste informatie en weglaten relevante informatie.** De Arabische leiders verwierpen dit plan niet omdat ze een betere verdeling wilden, ze wilden helemaal geen Joodse staat. Citaat uit de [verklaring](#) van de Palestijnse leiders in 1948: “*The Arabs of Palestine consider that any attempt by the Jews or any power group of powers to establish a Jewish state in Arab territory is an act of aggression which will be resisted in self-defense.*” Andere Arabische leiders beloofden [oorlog](#) en zelfs [genocide](#). Overigens waren de Joden in de gebieden die zij kregen in de [meerderheid](#). Verder kregen de Joden vooral [slechte grond](#): moerasgebieden die zij zelf drooggelegd hadden, en de vrijwel onbewoonde Negevwoestijn.

(02:59) *De Joden vieren feest. De Arabieren zijn woest. Het mondt uit in een burgeroorlog.* **Weglaten relevante informatie.** NOS op 3 noemt de [agressor](#) niet. De Arabische bevolking viel in november 1947 de Joden aan, direct nadat de VN het Verdelingsplan had aangenomen. De Joden verdedigden zich hiertegen.

(03:20) *De Palestijnen noemen het de Nakba, de catastrofe. Er vallen veel doden.* Engelstalig fragment met ondertiteling: *Meer dan 700.000 Palestijnen worden verdreven, hun huizen en land worden ingenomen* (beelden 1948) Emil van Oers: *...en vluchten*. Engelstalig fragment met ondertiteling: *Om aan het geweld te ontsnappen*. Van Oers: *...naar Gaza, Jordanië, Syrië en Libanon*. **Onjuiste informatie en weglaten relevante informatie.** Deze tekst suggereert dat al die 700.000 Palestijnen verdreven werden, maar dit gold slechts voor een deel. De meesten sloegen op de vlucht voor oorlogsgeweld, waarbij oproepen van Arabische leiders om hun legers ruim baan te geven ook een rol speelden. Sommigen [negeerden smeekbeden](#) van Joden om te blijven. Degenen die wel bleven, werden Israëliische staatsburgers. Daarom wonen er nu ruim twee miljoen Israëliische Arabieren in Israël: 21 procent van de bevolking. Verder laat NOS op 3 weg dat er niet één Jood mocht blijven wonen in de Arabische gebieden: die werden volkomen etnisch gezuiverd. Hier waren steden bij waar [eeuwenlang](#) onafgebroken [Joden](#) gewoond hadden. De oude Joodse wijk in Jeruzalem werd ook [etnisch gezuiverd](#), de synagogen werden bijna allemaal [verwoest](#), en de graven geschonden.

Positief: NOS op 3 heeft al meerdere feiten benoemd die meestal weggelaten worden in dergelijke video's:

- De Arabische legers vielen Israël in 1948 aan. Er kwam zelfs een opsomming in beeld: Egypte, Syrië, Trans-Jordanië, Libanon, Irak, Saoedi-Arabië en Noord-Jemen vielen allemaal Israël aan.
- Judea, Samaria en de Gazastrook werden in 1948 geen Palestijnse staat: Egypte bezette Gaza, en Jordanië annexeerde Judea en Samaria en noemde dat de Westbank. Daar komt die naam vandaan.
- De Arabische buurlanden weigerden de Joodse staat te erkennen.

(04:19) Weer dezelfde Israëliische extremist in beeld. Engelstalig fragment met ondertiteling: *“Heeft de Groene Lijn ooit bestaan?” “Nee.”* **Geen verschillende visies tonen.**

(04:26) *Dit blijft zo tot er in 1967 opnieuw oorlog uitbreekt. Israël verrast vriend en de Arabische vijand, die zich toen superieur waande, maar een vernedering moest incasseren (beelden zesdaagse oorlog).* **Weglaten relevante informatie.** Israël viel aan om [vernietiging te voorkomen](#). De Egyptische president Nasser en andere Arabische leiders pochten al maanden dat ze Israël van de kaart gingen vegen, en toen stuurde Nasser de VN-troepen weg uit de Sinai-woestijn. Die troepen waren daar om Egypte en Israël uit elkaar te houden, maar op het moment dat Egypte hen weg wilde hebben om aan te kunnen vallen, vertrokken ze meteen. Egypte sloot de zeeweg naar de Israëlische haven Eilat af, en vervolgens viel Israël aan. Israël was dus niet de agressor: premier Levi Eshkol heeft lang geaarzeld voordat hij zich liet overhalen om deze preëemptieve aanval goed te keuren.

(04:46) *Israël bezet Oost-Jeruzalem en de rest van de Palestijnse gebieden, de Sinai in Egypte en de Golanhoogten in Syrië. Even inzoomen. Dit zeer strategische gebied, tot deze demarcatielijn met de naam: de Paarse Lijn. De Golanhoogten bieden Israël een superieur militair uitkijkpunt en een cruciale veiligheidsbuffer in het Midden-Oosten.* **Weglaten relevante informatie.** Voordat Israël dit 'superieure militair uitkijkpunt' veroverde, was het in handen van Syrië. En Syrië gebruikte het niet als uitkijkpunt, maar als lanceerbasis, waardoor Noord-Israël [voortdurend onder vuur](#) lag.

(05:14) *Israël gebruikt zijn sterke positie voor de start van de bouw van nederzettingen in de bezette gebieden, voor Joden om in te wonen. Illegaal, volgens het internationaal recht.* **Weglaten relevante informatie.** Direct na de oorlog van 1967 hoopte Israël land te kunnen ruilen voor vrede. De Arabische landen, waaronder Egypte, weigerden dit. In augustus 1967 vergaderden zij in [Khartoem](#) (Soedan) en besloten tot de beruchte drie keer nee. Nee tegen vrede met Israël, nee tegen onderhandelingen met Israël, en nee tegen erkenning van Israël. Pas na dit driewerf nee kwamen de in 1948 verjaagde inwoners van de kibboetsen van [Gush Etzion](#) terug.

Judea en Samaria zijn altijd Joods geweest, en ook in [Gaza](#) hebben door de eeuwen heen Joden gewoond. Maar toen deze gebieden – en de oude Joodse wijk in Jeruzalem – in 1948 etnisch gezuiverd werden, kwam de rest van de wereld niet aan Jordanië en Egypte vertellen dat dit tegen internationaal recht was. Nu kwamen de Joden terug, en was het ineens wel tegen internationaal recht dat zij weer in hun oude gebieden gingen wonen. Hier wordt het recht van de sterkste – de grote groep die tegen Israël is – tot internationaal recht verklaard. De selectiviteit van deze interpretatie van internationaal recht blijkt ook uit de [sterke argumenten](#) van [juristen](#) die zeggen dat de nederzettingen [niet illegaal](#) zijn.

Positief: NOS op 3 vertelt duidelijk dat de buurlanden in 1973 Israël aanvielen. Israël was niet de agressor.

(05:46) *Er volgt zelfs vrede. Als Israël dan weer vertrekt uit de Sinai, erkent als eerste Egypte de staat Israël. Jaren later doet Jordanië dat ook. Twee officiële landsgrenzen dus.* **Weglaten relevante informatie.** Dit was land voor vrede, wat Israël al wilde sinds 1967, maar wat de Arabische landen afwezen met hun drie keer nee in Khartoem. Dat Israël werkelijk bereid

was om land te ruilen voor vrede, bewees het land in 1979 door deze vredesovereenkomst met Egypte.

(06:29) *De val van de Syrische president Assad. Syrië in chaos. Israël slaat toe. Ook over de grond. Tot dieper in Syrië. En hoger, naar de top van Mount Hermon. De hoogste berg in de regio. Wat hen een enorm militair strategisch voordeel oplevert. En niet alleen met betrekking tot Syrië. Ook met de blik op Libanon. Die andere buur in het noorden.* **Suggestief taalgebruik en weglating relevante informatie.** ‘Israël slaat toe’ suggereert dat Israël op de loer lag en vlug wat land inpikte. Dat gaat voorbij aan de Israëlische veiligheidszorgen. Syrië was volkomen instabiel, en degenen die de macht grepen, zouden wel eens nog erger kunnen zijn dan Assad. Bovendien misbruikte Iran de dekking van Mount Hermon om drones naar Israël te kunnen sturen. Ook het veelbetekenende zinnetje “ook met de blik op Libanon” suggereert weer agressieve bedoelingen van Israël.

(07:24) *Tot de Libanese burgeroorlog. Engelstalig fragment met ondertiteling: Sektarisch geweld tussen christenen en moslims. Emil van Oers: Onder wie ook Palestijnen in Zuid-Libanon. Als die ook Noord-Israël aanvallen, steekt Israël ook hier voor het eerst de Groene Lijn over.* Positief: NOS op 3 vertelt dat Palestijnen vanuit Libanon Israël aanvielen, en dat Israël reageerde. **Weglaten relevante informatie:** de Palestijnen – de PLO onder leiding van Arafat – hadden eerder al een burgeroorlog in Jordanië veroorzaakt, en waren dat land uitgezet. Zo kwamen ze in Libanon.

(07:59) *En in het jaar 2000 verjaagt Hezbollah hen helemaal uit het land. Dan trekt de VN een nieuwe demarcatielijn: de Blauwe Lijn.* **Onjuiste informatie en weglaten relevante informatie.** Hezbollah verjaagde Israël niet, Israël [trok zich eenzijdig terug](#) omdat de regering Barak het niet meer nodig vond om in Libanon te blijven. Overigens ‘beloonde’ Hezbollah dit door later dat jaar [drie Israëlische soldaten](#) te ontvoeren en te vermoorden. De VN rapporteerde dat [Hezbollah](#) na de Israëlische terugtrekking al in 2000 meerdere keren de Blauwe Lijn schond.

(08:16) *In 2006 escaleert het weer.* **Weglaten relevante informatie.** Alle [aanvallen door Hezbollah](#) door de jaren heen worden niet genoemd. En ja, in 2006 reageerde Israël, al volgde weer een wapenstilstand ([VN-resolutie 1701](#)) waar Hezbollah zich [niet aan hield](#).

(08:39) *Op 8 oktober verklaart Hezbollah Israël de oorlog. Engelstalig fragment met ondertiteling: Dagelijks vuren ze drones en raketten af op het noorden van Israël. Emil van Oers: En dan gebeurt er heel veel. Israël geeft Hezbollah in Libanon klap na klap. En begint ook weer een grondinvasie.* **Weglaten relevante informatie.** In Israël was enorme chaos en paniek na de Hamasaanval van 7 oktober 2023. Dit zou voor NOS op 3 een mooie gelegenheid zijn geweest om te zeggen: ‘Op 8 oktober slaat Hezbollah toe.’ Overigens heeft Hezbollah elf maanden lang Noord-Israël gebombardeerd voordat Israël werkelijk terugsloeg. Er vielen tientallen burgerdoden, grote natuurgebieden gingen in [vlammen](#) op, en tienduizenden Israëli’s moesten vluchten. Israël probeerde wel Hezbollah te raken (vooral

de lanceerinstallaties) maar pas na de Hezbollahraket op het Druzendorp Majdal Shams – waarbij [twaalf kinderen](#) omkwamen – viel Israël Hezbollah echt aan.

(09:02) *Er komt dan ook een staakt-het-vuren, maar...* Engelstalig fragment met ondertiteling (van 28 april 2026, anderhalf jaar later): *“Staakt-het-vuren is niet bepaald het woord dat in je opkomt bij het zien van deze mate van geweld.”* **Suggestief taalgebruik** en **suggestieve beelden**. We zien ontploffingen en een verslaggeefster met trillende stem, anderhalf jaar na het staakt-het-vuren. Hieruit wordt absoluut niet duidelijk dat Hezbollah pas stopte met aanvallen nadat het gedecimeerd was door Israël en dat er van echte overgave geen sprake was. Vandaar dat de gevechten voortduurden.

(09:11) *En Israël heeft een no-go-area aangewezen. Dit gebied, waar Israël nu een Gele Lijn heeft getrokken.* Engelstalig fragment met ondertiteling (beelden kinderen Libanon): *Mensen in die gebieden worden gedwongen uit die gebieden te vertrekken op Israëlsch bevel. Wie blijft riskeert de dood.* **Suggestief taalgebruik** en **weglaten relevante informatie**. Woorden als ‘gedwongen’, ‘Israëlsch bevel’, en ‘riskeert de dood’ suggereren meedogenloosheid van Israël, terwijl het hier om bescherming van burgers gaat. Of moeten de Libanezen als levend schild voor Hezbollah dienen?

(09:25) Nederlandstalig fragment met Daisy Mohr: *“Chaos, paniek, wanhoop, uitputting.”* Emil van Oers: *En daar stopt het niet.* Engelstalig fragment met ondertiteling (minister Smotrich in beeld): *De ultrarechtse Israëlsche minister van Financiën zegt dat de Litani-rivier de nieuwe Israëlsche grens met Libanon zou moeten zijn.* **Weglaten relevante informatie**. Smotrich is een extremist wiens partij de [kiesdrempel](#) waarschijnlijk niet gaat halen, daarom hoopt hij op een lijstverbinding met een andere splinterpartij en doet extreme uitspraken. Dit is geen breed gedeelde visie in Israël.

(09:38) *Een Gele Lijn, gedwongen evacuatie, doet je misschien ergens aan denken.* Engelstalig fragment met ondertiteling (minister Katz in beeld, commentaarstem vertelt): *Israël zegt hetzelfde te willen doen met Zuid-Libanon als wat het in de Gazastrook heeft gedaan.* Emil van Oers: *En dreigt het met de grond gelijk te maken.* **Onjuiste informatie** en **weglaten relevante informatie**. Dit stukje maakt duidelijk hoe diep de propaganda over een genocide in Gaza al is doorgedrongen. De vergelijking met Gaza is genoeg om te **suggesteren** dat ‘ook in Zuid-Libanon’ een genocide zal plaatsvinden. Overigens heeft Katz niet gezegd dat Israël een genocide in Zuid-Libanon wil plegen en de grens wil opschuiven naar de Litani-rivier. Hij wil gebouwen vlak bij de grens afbreken zodat Hezbollah ze niet als dekking kan gebruiken, en hij wil [Israëlsch toezicht](#) op het gebied ten zuiden van de Litani-rivier. Dat is het gebied waar de VN sinds 2006 – in strijd met [VN-resolutie 1701](#) – Hezbollah heeft [toegestaan](#) een grote aanvalsmacht op te bouwen, dus Israël heeft hier goede redenen voor.

(10:11) Engelstalig fragment met ondertiteling (interview Israëlsche voorbijganger): *“Heeft de Groene Lijn nog enige betekenis voor jou?”* *“Het heeft geen betekenis meer. Het is gelul.* (Hebreeuws woord) *Dat is bullshit in het Engels.”* Emil van Oers: *Maar op elke kaart die je ziet nog altijd de contouren vormt van de Palestijnse gebieden. En de basis vormt voor een...*

Engelstalig fragment met ondertiteling waarin VN-secretaris-generaal Guterres en oud-president Joe Biden zeggen: *een twee-statenoplossing*. Koning Charles: *In Israël en Palestina*. Guterres: *Er is geen plan B*. **Weglaten relevante informatie**. De Arabieren en later de Palestijnen weigerden een Palestijnse staat in 1937 (Peelplan), 1947 (Verdelingsplan VN), 1967 (Khartoem), 1978 (Camp David), 2000 (Camp David), 2001 (Taba), 2008 (Olmert), 2014 (Kerry) en 2020 (Trump). Waarom? Omdat ze geen Joodse staat naast zich accepteren. Overigens, na twintig jaar raketten uit Gaza en de aanval van 7 oktober 2023 willen de meeste Israëli's ook geen tweestatenoplossing meer. Met name de moorden op vredesactivisten waren een zware klap voor de Israëlische vredesbeweging.

(10:39) *De eerste Israëliërs kwamen al meteen na de Zesdaagse Oorlog uit een puur godsdienstige overtuiging naar deze gebieden, zegt deze kolonist ook van het eerste uur*. Engelstalig fragment uit 1972 met ondertiteling: *“Dit zijn de eerste plekken die genoemd worden in de Bijbel waar de kinderen van Israël zich vestigden. Wij vonden het daarom een logische keuze om hier ook te komen wonen.”* Emil van Oers: *Wat begon met enkele duizenden zijn inmiddels zo'n 750.000 kolonisten die in het bezette gebied wonen, verdeeld over al deze illegale nederzettingen*. **Suggestief taalgebruik, onjuiste informatie, niet tonen verschillende visies** en weer **weglaten van relevante informatie**. Zoals eerder gemeld (bij 05:14) kwamen de eerste Joden *terug naar hun oude woonplaats* nadat de Arabische landen in Khartoem driemaal nee hadden laten horen. Het filmpje van 1972 gaat dus niet over die eerste Joodse bewoners na 1967 zoals NOS op 3 beweert. Verder kwamen in de loop der jaren Israëli's hier wonen om verschillende redenen, waaronder religieuze overtuigingen. NOS op 3 laat hier niet die verschillende visies zien en gebruikt suggestieve termen als: ‘puur godsdienstige, kolonist, bezette gebied, illegale nederzettingen’ die het beeld oproepen dat alle Joodse bewoners van dit gebied religieuze fanaten en illegale bezetters zijn. Verder blijft het verbazend dat zoveel mensen vinden dat er geen Jood in gebied mag wonen, terwijl diezelfde mensen het volkomen normaal vinden dat er miljoenen Arabieren in Israël wonen. Maar nee: Joden in Judea en Samaria – het oude Joodse land waar tot 1948 altijd Joden hebben gewoond – dat zijn ‘illegale kolonisten’.

(11:14) *Israël bouwde deze scheidingsmuur. Soms op, veel vaker ook voorbij de Groene Lijn. Zoals hier rond Oost-Jeruzalem*. **Weglaten relevante informatie**. Israël begon met de bouw van het veiligheidshak (het overgrote deel is een hek, geen muur) in 2002 tijdens de Tweede Intifada. Tussen september 2000 en 2006 vielen er volgens Israëlische cijfers meer dan 1.600 doden door aanslagen vanuit de Westoever. Na de bouw van de afscheiding nam het aantal aanslagen sterk af.

(11:27) *Alleen hier hebben de Palestijnen het nog volledig voor het zeggen*. **Suggestief taalgebruik**. Dit klinkt alsof de Palestijnen het vroeger overal voor het zeggen hadden, terwijl ze nooit een eigen staat hebben gehad. Het zelfbestuur in Gaza en in de A-gebieden op de Westbank is de meeste autonomie die de Palestijnen ooit gehad hebben.

(11:31) *De rest van het gebied staat onder Israëlische controle. Met een uitgebreid eigen wegennetwerk. Door en vooral voor Israëliërs. Drie miljoen Palestijnen kunnen zich niet vrij*

*bewegen en moeten overal in de Westelijke Jordaanoever langs Israëlische militaire checkpoints. **Weglaten relevante informatie** en **suggestief taalgebruik**.* De term 'uitgebreid eigen wegennetwerk' is zwaar overdreven. Ja, Israël's kunnen zich makkelijker bewegen, maar overal [op de Westbank](#) kruisen de wegen elkaar, soms zijn de wegen gedeeld en soms zijn er poorten of omwegen. Vroeger waren de vrijheidsbeperkende maatregelen er niet, maar vanwege Palestijnse aanslagen (vooral tijdens de Intifada's) nam Israël steeds meer veiligheidsmaatregelen. Vandaar ook die checkpoints. Overigens mogen [Israëlische burgers](#) voor hun eigen veiligheid ook lang niet overal komen.

(11:49) *Mensenrechtenorganisaties spreken van een apartheidsregime. Met de Palestijnen, zeker na 7 oktober, steeds verder in het nauw.* Engelstalig fragment met ondertiteling (BBC): *Kolonisten verjagen Palestijnen van hun land. Dit zijn de tactieken die de kolonisten gebruiken om het land veld voor veld in te nemen. **Niet-neutrale organisaties neutraal voorstellen**.* Mensenrechtenorganisaties hebben de [definitie van apartheid](#) opgerekt om Israël erin te kunnen passen. De [anti-Israëlbias](#) van de BBC is al meerdere keren [aangetoond](#). Dat wil niet zeggen dat er geen misstanden zijn, en er zijn zeker Israël's op de Westbank die zich misdragen. Maar ook dat wordt zwaar [overdreven](#).

(12:05) *En ook dit omstreden bouwproject...* Engelstalig fragment met ondertiteling: *Voor z'n 1200 woningen voor kolonisten in het zogeheten E1-gebied ten Oosten van Jeruzalem.* Emil van Oers: *...dat de Westelijke Jordaanoever voor de Palestijnen in tweeën knipt.* Engelstalig fragment met ondertiteling (VN-woordvoerder): *Dat is een existentiële bedreiging voor de twee-statenoplossing. **Weglaten relevante informatie** en **suggestief taalgebruik**.* Er is geen sprake van dat dit E1-plan de Westbank in tweeën zou knippen, het is een klein gebied waar Palestijnen makkelijk omheen kunnen. Ook is het vreemd dat de VN stelt dat dit bouwplan zo'n bedreiging voor de tweestatenoplossing zou zijn. Het gebied ligt in het C-gebied, het door Israël bestuurde deel van de Westbank, en in meerdere vredesvoorstellen zou [E1 deel van Israël](#) worden.

(12:23) *Dan Gaza. Terug weer naar de Groene Lijn. Ook hier sinds de jaren zestig Joodse nederzettingen en Palestijnse opstanden. **Weglaten relevante informatie**.* Tot 1948 woonden er [Joden in Gaza](#) en ook in [vroegere eeuwen](#) hebben er Joden gewoond.

(12:36) *de opkomst van Hamas.* Engelstalig fragment met ondertiteling (beelden Hamas): *... dat een islamitische staat wil stichten in plaats van Israël.* Emil van Oers: *... dat dan uit zegt te zijn op de vernietiging van de staat Israël. En dat doel wil bereiken met terreur.* Engelstalig fragment met ondertiteling (2001 na bomaanslag Tel Aviv): *Veel mensen hier eisen een daadkrachtige reactie op de dodelijkste Palestijnse aanval in het land in jaren. **Verhullen van terrorisme**.* Van Oers zegt over Hamas 'dat dan uit zegt te zijn op de vernietiging van de staat Israël.' Dat is geen loze bewering, dit is een vast voornemen van Hamas dat in hun [handvest](#) stond, in talloze toespraken is bevestigd, en keer op keer door daden is bewezen.

(13:11) *In 2005 trekt Israël zich zelfs terug uit Gaza.* Engelstalig fragment met ondertiteling: *Om het voor Israëliërs veilig te maken en de spanningen tussen hen en de Palestijnen te*

*verminderen. Israël zegt dat dit het einde betekent van de nederzettingen in Gaza (beelden afvoeren Joodse inwoners Gaza) met een herplaatsing binnen de Groene Lijn. Emil van Oers: Gaza moest een vrije Palestijnse enclave worden. Met de Groene Lijn als grens. **Weglaten relevante informatie.** NOS op 3 vertelt niet dat alle 21 Joodse nederzettingen in Gaza onder dwang ontruimd werden door het Israëlische leger: 8500 inwoners werden uit hun huizen gehaald, en raakten hun bedrijven en grond kwijt. Dit spreekt het narratief van deze video tegen – Israël wil alleen maar uitbreiden – en is juist daarom relevant.*

Nu volgt een lang stuk met beelden die de situatie na 2007 beschrijven. NOS op 3 suggereert hier een volgorde die niet klopt.

(13:31) Maar... Engelstalig fragment met ondertiteling: Er is weinig veranderd, de Oslo-akkoorden hebben weinig opgeleverd. Emil van Oers: Want Gaza is niet vrij. Israël blijft als bezetter de baas over het luchtruim, de zee en de grenzen van Gaza. Ook die met Egypte. Engelstalig fragment met ondertiteling: Israël en Egypte hebben Gaza economisch geblokkeerd. Gaza is afgesloten. De meeste Palestijnen spreken niet over Gaza als hun thuis, maar als een enorme gevangenis, gebouwd en bewaakt door Israël. (13:56) Van Oers: In plaats van... Engelstalig fragment met ondertiteling: ...hoop op vrede tussen de Israëliërs en de Palestijnen... Van Oers: ...is het alleen maar verder geëscaleerd. Arabischstalig fragment met ondertiteling (beelden menigte boze terroristen met uniformen en vlaggen): We zullen de aarde onder jullie voeten laten beven, met de wil van Allah! Engelstalig fragment met ondertiteling: Hamas voert de aanvallen op Israël op. Ondanks bombardementen van tanks en F-16's. (14:02) Van Oers: Israël verstevigt zijn greep. Engelstalig fragment met ondertiteling: Volgens veel Palestijnen begint de oplossing met een einde van de Israëlische bezetting.

Dan pas, op 14:21, komt: *Hamas groeit, wint verkiezingen.* Daarna volgt alsnog het verhaal van de gewelddadige machtsgreep van Hamas in 2007 en de terreur vanuit Gaza. **Onjuiste informatie en weglaten van relevante informatie.** Deze volgorde is omgedraaid. Gaza kreeg een gouden kans om te laten zien dat Palestijnen zichzelf vreedzaam konden regeren, denk ook aan de (snel daarna door Gazanen vernielde) kassen en infrastructuur die Israël achterliet en aan de ruimhartige financiële steun van talloze landen en organisaties. Pas nadat Hamas Gaza veranderde in een terreurbasis en onophoudelijk Israël aanviel met raketten en ontvoeringen, is Israël de grens streng gaan bewaken. Door deze volgorde om te draaien suggereert NOS op 3 dat het geweld van Hamas een reactie was op onderdrukking door Israël, maar het is precies andersom. Net als Hezbollah in 2000 zag Hamas in 2005 de terugtrekking van Israël als een teken van zwakte en viel aan.

Hierna springt het verhaal meteen naar 7 oktober 2023, want die tienduizenden raketten vanuit Gaza op Israël vindt NOS op 3 blijkbaar niet relevant. Er volgen filmbeelden van die dag, en dan vervolgt Emil van Oers (14:57): *Die dag doodt Hamas 1200 mensen in Israël, vooral burgers. Israël is genadeloos. Suggestief taalgebruik.* Over Israël geeft Van Oers een moreel oordeel ('genadeloos'); over Hamas krijgen we alleen de droge feiten.

(15:09) beelden van ontploffingen en puinhopen. Emil van Oers: *Het maakt Gaza letterlijk met de grond gelijk*. Beelden van puinhopen en huilende kinderen. Emil van Oers: *En hongert de burgerbevolking uit*. Engelstalig fragment (BBC) met ondertiteling: *Het pleegt genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden volgens VN-rapporteurs*. **Onbewezen beschuldigingen, onjuiste informatie en het weglaten van relevante informatie.**

- De puinhopen hebben te maken met hoe Hamas vecht. De enorme schade komt door het opblazen van tunnels en het opblazen van huizen waarin Hamas boobytraps plaatst. Daarnaast zijn er ook terugvallende raketten (ongeveer [10 procent](#) van de terreurraketten valt terug op Gaza), tankgranaten en bommen van Israël. [Hier](#) meer details van een militair expert.
- De honger in Gaza is enorm overdreven in ideologisch gedreven rapporten en door beelden van zieke kinderen in omloop te brengen. Telkens bleken hongernoden niet bestaan te hebben, al waren er lokaal echt wel tekorten, hoofdzakelijk door de maffiapraktijken van Hamas. Meer details [hier](#).
- En dan de genocide. Elke organisatie of deskundige [die genocide verkondigde](#), heeft daarvoor hetzelfde recept gebruikt: de definitie oprekken, tegenbewijs negeren, ondersteunend bewijs fabriceren. Verder komt er [steeds meer bewijs](#) dat eerdere genocideclaims onderuit haalt.
- Tot slot over die VN-rapporteurs: hier bedoelt NOS op 3 vermoedelijk de uitspraken van de omstreden [Francesca Albanese](#) en haar [collega's](#) of het 'genociderapport' van de Mensenrechtenraad. Dat rapport staat vol met onjuistheden en weglatingen. Meest bizarre weglating: de tunnels van Hamas komen er niet in voor. Voor meer details zie deze [grondige analyse](#).

(15:25) *Hier komt die symbolische Rode Lijn om de hoek kijken*. Engelstalig fragment (Al Jazeera) met ondertiteling (beelden uit Nederland, spandoeken genocide): *Een Rode Lijn tegen Israël's genocide in Gaza*. **Weglaten relevante informatie en onbetrouwbare bronnen.** Al Jazeera is een ideologisch gekleurde zender met sympathie voor [Hamas](#) en de [Moslimbroederschap](#) en een grote afkeer van Israël. Maar de NOS gebruikt vaak materiaal van Al Jazeera. Aan deze video werkten NOS-journalisten [David Poort](#) en [Lennard Swolfs](#) mee, die allebei voor Al Jazeera hebben gewerkt.

(15:48) *Een jaar geleden trekt Israël hier de Gele Lijn en bezet daarmee meer dan de helft van Gaza*. **Weglaten relevante informatie.** Op het moment dat Israël die lijn trok, waren er nog tientallen gijzelaars in Gaza.

(16:02) *Op papier is dit een demarcatielijn*. Engelstalig fragment met ondertiteling: *Als Hamas de wapens neerlegt, zal Israël zijn troepen terugtrekken*. Emil van Oers: *Maar van een afgesproken gevechtspauze komt het ook niet*. Nederlandstalig fragment met Nasrah Habiballah: *"Israël wil niet praten over een permanent einde aan de oorlog, zolang Hamas nog aan de macht is in Gaza."* In het Engelse fragment komt wel aan de orde dat Hamas moet ontwapenen, maar veel nadruk krijgt het niet, terwijl Israël al de hele video in de beklagdenbank staat. Een oppervlakkige luisteraar – de gemiddelde tiener – zal denken dat

de gevechten vooral door Israël komen. Maar de terugtrekking van Israël en de ontwapening van Hamas waren bij de [wapenstilstand](#) aan elkaar gekoppeld. Israël zal niet terugtrekken als Hamas niet ontwapent; niet terwijl [Hamasleiders gezworen](#) hebben 7 oktober te zullen herhalen totdat er geen Israël meer zal zijn. De beelden dat de strijd in Gaza nog steeds doorgaat suggereren eenzijdige agressie van Israël, maar moeten in deze context worden gezien.

(17:06) *Israël ziet het zo.* Engelstalig fragment met ondertiteling (Netanyahu): *“Israël verdedigt zichzelf. Het strijdt tegen de radicale islam die de toekomst van de wereld bedreigt.”* Emil van Oers: *Een strijd die sinds 7 oktober 2023 langs alle lijnen is geëscaleerd. In Syrië, Libanon, de Westelijke Jordaanoever en Gaza. Met steeds meer grondgebied onder Israëlische controle.* **Suggestief taalgebruik** en **suggestieve beelden**. Na alle beschuldigingen in deze video klinkt de verklaring van Netanyahu ongeloofwaardig. Vooral omdat die direct gevolgd wordt door weer beelden van tanks, puinhopen en de grenslijnen waarvan de verschuivingen allemaal aan Israël geweten worden.

(17:28) *En dat lijnenspel is nog niet klaar. Behalve dus langs deze twee officiële landsgrenzen.* Veelbetekenende blik van Van Oers: *Toch?* Engelstalig fragment met ondertiteling (straatinterview extremist): *God heeft ons Israël gegeven. Het hele gebied.* Letterlijk zegt hij: *All of it.* Van Oers: *Maar de vraag is: wat is 'all of it'? Er is namelijk ook zoiets als Groot-Israël.* **Suggestief taalgebruik.** Voortdurend suggereert Van Oers verborgen bedoelingen bij Israël. De Groot-Israëlgedachte is er voornamelijk bij extremisten zoals Daniella Weiss. In Israël vindt men dit zo extreem dat niet één partij die kans maakt op een zetel dit in zijn programma heeft. Ook [Smotrich](#) en [Ben Gvir](#) niet. Die willen hooguit Gaza en de Westbank annexeren, wat in Israël al vrij extreem wordt gevonden.

Vanaf 17:47 gaat NOS op 3 volledig in complotmodus. Hier de tekst.

Er is namelijk ook zoiets als Groot-Israël. Een ideaal van de grondlegger van het zionisme, Theodor Herzl, al in de 19e eeuw. Dat hij baseerde op deze Bijbelpassage... (Genesis 15:18 in beeld: “Aan uw afstammelingen geef ik dit land, van de rivier van Egypte tot aan de grote rivier de Eufraat”) ...met een door God aan de afstammelingen van Abraham beloofd land. Hoe een Groot-Israël er precies uit ziet, is niet bekend. Maar Herzl had het over een gebied van de rivier de Eufraat tot de Nijl.

Onjuiste informatie. Die tekst uit Genesis bestaat inderdaad, maar dat is een religieuze tekst, geen zionistisch partijprogramma. Herzl – die overigens *niet* religieus was – kende die tekst, maar gebruikte hem niet als leidraad. In zijn boek [‘Der Judenstaat’](#) (1896) noemt hij Palestina of Argentinië (hoofdstuk 4) als mogelijke plekken voor een Joodse staat, niet erg bijbels dus. Het Congres van Basel (1897) wilde een ‘Heimstätte in Palästina’, niet van de Nijl tot de Eufraat. Herzl onderhandelde over El-Arish (Sinaï) en overwoog zelfs Oeganda. Dat is het tegenovergestelde van een groot bijbels rijk. Dat wil niet zeggen dat er in zionistische kringen niet van alles besproken is, maar het Groot-Israël van NOS op 3 was nooit het officiële zionistische doel. Herzl vroeg de sultan van het Ottomaanse Rijk dan ook niet om

dat gebied voor een staat. Deze complottheorie over het vermeende zionistische verlangen naar Groot-Israël gaat al langer rond, en [Daniel Pipes](#) maakte er al in 1994 korte metten mee. Pipes legde ook diverse relevante [Bijbelteksten](#) uit (Numeri 34:1-12 en Ezechiël 47:13-20) die in de Joodse traditie meer gewicht hebben en de grenzen van een veel kleiner Israël schetsen.

De kaart die van 18:04 tot 18:07 in beeld komt, is dus een complotkaart. **Misleidende beelden.**

Overigens is er nog een detail op de kaart te zien. Linksonder in de hoek staat: [Middle East Political and Economic Institute](#) (MEPEI). Dit instituut organiseert [conferenties](#) in [samenwerking](#) met het Iraanse regime, bracht samen met de Iraanse ambassade [een boek](#) uit, en geeft [berichten](#) van het [regime](#) door. Kortom: MEPEI heeft op z'n minst warme banden met een regime dat al sinds de Iraanse revolutie van 1979 de complottheorie over Groot-Israël promoot. Een in Teheran verschenen herdruk van De Protocollen van de Wijzen van Sion (1985) bevatte een [kaart](#), de 'Droom van het zionisme', die verdacht veel lijkt op de kaart van NOS op 3.

De term **onbetrouwbare bronnen** is eigenlijk te zwak om uit te drukken wat hier gebeurt.

De [Protocollen van de Wijzen van Sion](#) is het beruchtste antisemitische boek ter wereld. In de Protocollen draait alles om vermeende kwaadaardige Joodse machtshonger, en de complottheorieën daaromheen werden gebruikt om pogroms, de Holocaust en andere Jodenvervolgingen te rechtvaardigen. In het Midden-Oosten is het boek [erg populair](#).

De NOS bedankt op YouTube drie NOS-correspondenten voor het meelezen met het script en hun kritische feedback. [Daisy Mohr](#), [David Poort](#) en [Lennard Swolfs](#) kennen het Midden-Oosten goed. Dat dit antisemitisme hun aandacht niet trok, of niet tot ingrijpen leidde, roept de vraag op hoe de eindredactie hier is verlopen.

(18:07) Engelstalig fragment met ondertiteling (Tucker Carlson interviewt de Amerikaanse ambassadeur Mike Huckabee): *"Van de Eufraat tot de Nijl?" "Dat is een door God gegeven land aan een volk dat hij heeft uitgekozen."* **Weglaten relevante informatie.** De uitspraken van Huckabee zijn uit context gehaald. In dat interview liepen een theologische discussie en een gesprek over moderne politiek door elkaar. Huckabee heeft al tijdens het interview duidelijk gemaakt dat Israël dit niet nastreeft en dat de VS dit ook niet willen. Het hele fragment is [hier](#) terug te kijken.

(18:11) *Iets dat zionistische hardliners ook vandaag de dag nastreven.* Engelstalig fragment met ondertiteling (Daniella Weiss die een extreme kaart laat zien): *"Dit is Gods belofte aan de aartsvaders van de Joodse natie." "Dus dit is het Bijbelse Israël? En welke landen zijn dit?" "Zeg dat maar niet."* **Geen verschillende visies.** NOS op 3 doet alsof extremist Daniella Weiss representatief is voor Israël. In deze video ontbreken Israëli's die wel representatief zijn.

(18:27) *En die hardliners bezitten momenteel ministersposten in Netanyahu's kabinet...* (beelden Ben Gvir en Smotrich) *...spreken openlijk over territoriale uitbreiding...* Engelstalig

fragment met ondertiteling (Smotrich toespraak): *“Er zal een politiek besluit komen om onze grenzen in Libanon uit te breiden tot de rivier Litani.”* **Weglaten relevante informatie.**

Smotrich leidt een splinterpartij; hij gaat waarschijnlijk de [kiesdrempel niet halen](#) als hij geen lijstverbinding aangaat. Door dit weg te laten, lijkt Smotrich invloedrijker dan hij is.

(18:39) *...en zelfs over etnische zuivering.* Engelstalig fragment met ondertiteling (Ben Gvir in podcast met bevrijde gijzelaar): *“We moeten elke nacht 30 of 40 van hen uitschakelen. Niet alleen degenen die een directe bedreiging vormen. Er zijn daar mensen die het niet waard zijn om te leven. Het zijn niet eens mensen. Ik geef ze een compliment door hen mensen te noemen.”* **Weglaten relevante informatie en onjuiste informatie.** De uitspraken van Ben Gvir zijn verwerpelijk, maar hij sprak hier over terroristen, niet over etnische zuivering.

Overigens zei hij in hetzelfde gesprek dat Netanyahu het [niet met hem eens](#) was, dus dit is weer selectief knippen en plakken om extremisme in Israël meer invloed toe te kunnen schrijven. Meer details over deze uitspraken van Ben Gvir [hier](#), helaas in het Hebreeuws, maar Google Translate is geduldig.

(18:55) *En de Amerikanen? Altijd Israëls belangrijkste bondgenoot geweest. Maar wat de Amerikaanse ambassadeur hier zegt over Groot-Israël...* Engelstalig fragment met ondertiteling (weer Huckabee bij Carlson): *“Heeft Israël recht op dat land? U verwijst immers naar Genesis.” “Het zou prima zijn als ze het helemaal pakken.”* Emil van Oers: *...was tot voor kort ondenkbaar.* Nogmaals **weglaten relevante informatie.** Dit komt uit hetzelfde interview als het eerdere fragment. In dat interview liepen een theologische discussie en een gesprek over moderne politiek door elkaar, en door het knip- en plakwerk van NOS op 3 verliezen de uitspraken hun context. Zoals gezegd heeft Huckabee al in het interview duidelijk gemaakt dat Israël dit niet nastreeft en dat de VS dit ook niet willen. Het hele fragment is [hier](#) terug te kijken.

(19:13) *Ook Netanyahu zelf liet zich in dit interview ontvallen dat hij de visie van Groot-Israël omarmt. De gastheer laat hem hier een embleem zien. De camera's kunnen niet zien waarvan. En dan vraagt de interviewer...* Engelstalig fragment met ondertiteling: *“Bent u het eens met deze visie?” “Absoluut.” “Echt?” “Zeker.” “Dit is Groot-Israël.”* Emil van Oers: *Het gesprek gaat snel verder en Netanyahu zegt dan op een historische missie te zijn.* **Weglaten relevante informatie.** NOS op 3 geeft hier de slechtst mogelijke uitleg van deze situatie. De [hanger](#) die Netanyahu vermoedelijk kreeg, kan op een kaart van het huidige Israël lijken als je hem vluchtig ziet. Bovendien knipt NOS op 3 het antwoord van Netanyahu eraf. Toen de interviewer zei: *‘Dit is Groot-Israël,’* antwoordde Netanyahu: *‘Als je het mij vraagt zijn we daar.’* Dat zie je zelfs nog even in beeld: *‘If you ask me, we’re there.’* Hiermee doelde hij vermoedelijk op het huidige Israël. Het zou kunnen dat Netanyahu stiekem het halve Midden-Oosten wil veroveren, maar als dit het beste ‘bewijs’ is dat NOS op 3 hiervoor kan vinden, is dat niet overtuigend.

(19:38) (beeld kaart waarop het halve Midden-Oosten bedekt wordt door een Israëlische vlag) *Voor de zionistische hardliners is Groot-Israël het einddoel.* Hoeveel **suggestieve**

beelden en geïnterviewde extremisten NOS op 3 ook opvoert: dit is niet het beleid van Israël, en het heeft geen steun onder de bevolking.

(19:43) *Vooralsnog speelt het lijnenspel zich af rond de grenzen met Syrië, Libanon en de Palestijnse gebieden. Waarvan Netanyahu zegt...* Engelstalig fragment met ondertiteling: “*De Joden behoren tot dit land. Dit land behoort tot de Joden. Het is ons land, niet jullie land. Dit is al 3500 jaar ons land.*” **Suggestief taalgebruik:** ‘Vooralsnog’ suggereert dat Israël straks nog meer grenzen gaat overschrijden. **Onjuiste informatie en weglaten relevante informatie.** Netanyahu zei dit niet over Syrië en Libanon. Het fragment komt uit een [interview met Jordan Peterson](#) waarin Netanyahu een gekleurde versie van de geschiedenis geeft, maar zeker niet pleit voor verovering van Syrië of Libanon of voor etnische zuivering. Even de geknipte stukjes van NOS op 3 in context. Wat de NOS knipte is vetgedrukt. Merk op dat Netanyahu nadrukkelijk zegt dat de Joden samen willen leven met de Palestijnen, iets wat NOS op 3 eruit knipt. De fragmenten staan in de volgorde die NOS op 3 gebruikte, wat niet chronologisch is.

(5:45) ‘You have no right to be there, but the Arabs who are trying to destroy you, they have that right.’ That is a complete perversion of history, and also a complete perversion of justice. (5:55) **the Jews belong to this land, this land belongs to the Jews.** The Palestinians are free to live here next to us, among us, but they're not free to demand the dissolution of the Jewish state.

(4:13) We decided to establish a state in 1948, that's 75 years ago, and we said: ‘Everybody can live here.’ The Arabs said: ‘There can't be a Jewish State, you have no right to be here. **It's our land. It's not your land! It's been our land for 3,500 years.** if you took over somebody's apartment, knock them out, dispossessed them, and they never gave up the claim and they said: ‘It's our claim!’ And you left this barren dump... okay? And the families, the progeny of the people you kicked out came back, rebuilt the house. You cannot come back and tell them: you don't belong here.

(20:05) *We weten dus waar Israël begint. Of beter, wanneer.* Engelstalig fragment met ondertiteling: *De nieuwe staat Israël.* Emil van Oers: *Maar waar dit lijnenspel eindigt... weet niemand.* **Misleidende beelden en suggestief taalgebruik.** Door dit filmfragment suggereert NOS op 3 dat Israël begon in 1948, wat een grove miskenning is van de eeuwenlange verbondenheid van Joden met dit land, en de permanente Joodse bewoning ervan door de eeuwen heen. De meeste landen in de wereld zijn jonger dan Israël. Dankzij de dekolonisatie kregen zij hun soevereiniteit. Hetzelfde geldt voor Israël. Verder ligt in dat laatste zinnetje de suggestie er duimendik bovenop dat ‘het lijnenspel van Israël’ pas eindigt als ‘Groot-Israël’ verwezenlijkt is. Iedereen die tot hier gekomen is met lezen, weet dat dit een ongefundeerde verdachtmaking is.

Toelichting werkwijze beoordeling

Voor ons [rapport](#) was dit de werkwijze, en die hebben we nu ook weer toegepast op deze video.

We beoordelen de content aan de hand van de [Code Journalistiek handelen](#) (2023) die op veel onderdelen aangrijpingspunten biedt, en vallen terug op de oude [Journalistieke Code](#) (2016) voor punten die niet meer in de nieuwe code opgenomen zijn, maar die juist belangrijk zijn als het gaat om educatieve content. Waar nodig gebruiken we punten uit andere journalistieke codes. Omdat het hier gaat om educatieve content, gebruiken we ook de normen die gelden voor onderwijskundig materiaal.

Op 13 november 2025 kwam een nieuwe [Code Journalistiek handelen](#) uit, maar die verschilt slechts op details van de code uit 2023.

Het toepassen van deze criteria op het NPO-materiaal voor de jeugd leverde onderstaande lijst van de meest voorkomende gebreken op:

- Relevante informatie weglaten
- Onjuiste informatie
- Geen verschillende visies
- Onbetrouwbare bronnen
- Vooringenomen/suggestief taalgebruik
- Onbewezen beschuldigingen
- Niet-neutrale organisaties/personen neutraal voorstellen
- Misleidende beelden
- Verhullen van terrorisme

Onderstaande beschrijving komt uit ons rapport en geldt ook voor deze analyse.

In de analyses hebben we aangegeven wanneer we deze gebreken zagen, en voor de duidelijkheid hebben we de termen uit dit lijstje in de analyses vetgedrukt.

Omdat de filmpjes erg verschillend zijn in lengte, presentatie en onderwerpen, zijn de analyses ook verschillend in lengte en in de aandacht voor details. Om toch van elk filmpje een snelle indruk te geven, staat aan het begin van elke analyse een heel korte samenvatting van de belangrijkste zaken die we aantreffen. Bovendien staat bij elke analyse een link naar het filmpje, zodat u zelf het materiaal kunt bekijken.

In de titels van de analyses staat de datum waarop het materiaal gepubliceerd is. Direct onder de linkjes naar de filmpjes vindt u de duur van het filmpje en het aantal weergaven (voor zover we dit konden achterhalen) wat een indruk geeft van de verspreiding van dit materiaal. Ten slotte is tekst uit de filmpjes cursief weergegeven, en soms zijn uitspraken van mensen in de video's voor de duidelijkheid van aanhalingstekens voorzien.